

Lakiosasto

14.1.2002

Työeläkelaitoksille

UUDISTETTU EUROOPAN SOSIAALINEN PERUSKIRJA

Hallituksen esitys Eduskunnalle uudistetun Euroopan sosiaalisen peruskirjan hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä laiksi Euroopan sosiaalisen peruskirjan ja siihen liittyvän lisäpöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain kumoamisesta (HE 229/2001)

Esityksen keskeinen sisältö

Hallitus ehdottaa, että eduskunta hyväksyisi Euroopan neuvostossa Strasbourgissa vuonna 1996 tehdyn uudistetun Euroopan sosiaalisen peruskirjan. Se sisältää pääasiassa sosiaalisia ja taloudellisia oikeuksia. Uudistetun sosiaalisen peruskirjan tarkoituksena on turvata ja edistää sosiaalisia oikeuksia Euroopassa sekä taata, että nykyistä suojan tasoa ei alenneta. Uudistuksessa on otettu huomioon kansainvälisissä sopimuksissa ja jäsenmaiden kansallisessa lainsäädännössä tapahtunut työlainsäädännön sekä sosiaalisten ja taloudellisten oikeuksien kehitys.

Vaikutukset työeläkejärjestelmässä

Uudistetussa sosiaalisessa peruskirjassa määritellään sosiaaliturvajärjestelmien ja siten myös eläkejärjestelmien yleistä tasoa ja vaatimuksia Euroopassa. Sosiaalisella peruskirjalla ei ole välitöntä vaikutusta työeläkelakien soveltamiseen. Työeläkejärjestelmää koskevat lähinnä uudistetun sosiaalisen peruskirjan II osan 12 ja 19 artiklat.

12 artiklan mukaan sopimuspuolet sitoutuvat pitämään sosiaaliturvajärjestelmänsä vähintään Euroopan sosiaaliturvasäännösten ratifioimisen edellyttämällä tasolla. Lisäksi ne pyrkivät asteittain nostamaan sosiaaliturvan tasoa.

Suomi on sitoutunut peruskirjassa noudattamaan vastaavaa artiklaa. Peruskirjan ja uudistetun peruskirjan artiklat poikkeavat toisistaan sopimusviittauksen osalta. Peruskirjan mukaan sosiaaliturvan on oltava vähintään Kansainvälisen työjärjestön (ILO) sosiaaliturvan vähimmäistasoa koskevan yleissopimuksen edellyttämällä tasolla. Uudistetun peruskirjan mukaan sopimuspuoli sitoutuu säilyttämään sosiaaliturvajärjestelmänsä vähintään Euroopan sosiaaliturvasäännösten ratifioimisen edellyttämällä tasolla.

Lakiosasto

14.1.2002

Suomi ei ole ratifioinut Euroopan sosiaaliturvasäännöstöä. Hallituksen esityksessä todetaan, että tulee tutkia, täyttääkö Suomen sosiaaliturvajärjestelmä Euroopan sosiaaliturvasäännöstön tason. Tavoitteena on ratifioida Euroopan sosiaaliturvasäännöstö.

12 artikla sisältää myös sitoutumisen toimenpiteisiin kahden- ja monenvälisin sosiaaliturvasopimuksin tai muilla keinoin varmistaa sopimuspuolten kansalaisten yhdenvertainen kohtelu.

Suomi on tehnyt sosiaaliturvasopimuksia useiden Euroopan neuvoston jäsenvaltioiden kanssa näiden periaatteiden mukaisesti. Sosiaaliturvasopimusten tekoa pidetään edelleen tärkeänä mahdollisimman kattavan sosiaaliturvaverkoston luomiseksi.

19 artiklassa sitoudutaan laissa säädetyissä rajoissa turvaamaan siirtotyöntekijöiden ja heidän perheidensä oikeus siirtää ansioitaan tai säästöjään siinä määrin kuin he itse haluavat. Artiklasta ei käy ilmi, tulkittaanko tämän määräyksen koskevan myös työeläkettä. TEL:n 9 a §:n mukaan työeläke ja perhe-eläke maksetaan ulkomaille ulkomaan kansalaiselle ainoastaan Eläketurvakeskuksen luvalla.

Eläketurvakeskuksessa valmistellaan esitys sosiaali- ja terveysministeriölle maksulupasäännösten kumoamisesta. Jos maksulupakäytäntöön tulee muutoksia, asiasta tiedotetaan Eläketurvakeskuksen yleiskirjeellä.

Voimaantulo

Uudistettu Euroopan sosiaalinen peruskirja tulee voimaan Suomessa seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut yksi kuukausi ratifioimis- tai hyväksymisasiakirjan tallettamispäivästä. Hallituksen esityksessä ehdotettujen lakien voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan samaan aikaan uudistetun sosiaalisen peruskirjan kanssa.

Hallituksen esitys

Hallituksen esitystä voi tilata sekä suomen- että ruotsinkielisenä Oy Edita Ab:sta, puhelin (09) 5660 566. Hallituksen esitykset löytyvät internetistä osoitteesta www.eduskunta.fi

ELÄKETURVAKESKUS

Helena Tapio

Riitta Korpiluoma